

**Yoo deebiin kee ‘Eeyyee’ ta’e gaaffiilee
itti aananii jiran kam-iyuu taanaan
qaama Kunuunsa Fayaa mucaa keetif
kennu gaafadhu qorannoq Irsaasii kan
dhiigaa akka taasifamuuf**

Eeyyee	Lakkii	Mucaan kee mana ykn iddo oolmaa bara 1978 dura ijaarame keessa jiraata moo deddeebi ‘eetu idileen do’ataa?
Eeyyee	Lakkii	Mucaan kee, maatii jiraatu keessaa, yookiin hiiriyaaj wajjin taphatu keessaa kan dhibee Irsaasii tiif saaxila ba’e qabaa?
Eeyyee	Lakkii	Mucaan waantota nyaatamuuf hin malle, kan akka balfaa, barsii-halluu, boronqii, irsaasii-fakkii ittin kaasan, ykn Waantota muka irraa tolafaman in nyaataa/afaan kaawwataa?
Eeyyee	Lakkii	Nama kamiin iyyuu haa ta’u, maatii keessaa kan hojii, idilee ykn idilee kan hin tain hojjetu keessa fedha Irsaasii gargaaramuu qabu jiraa?
Eeyyee	Lakkii	Mucaan kee filatamuuf ulagaa fiannoo kana kan guutuu dhaa, MinnesotaCare, ykn Medical Asasistance dhaaf?

Odeeffannoo qoranno dhiigaa kan Irsaasii

Namni dhimma kunuunsa fayaa keettii irratti hojjetu dhiiga mucaa keetif qoranno “lead” taasisuu danda’a.

Waa’ee “Lead” mucaa keetii akka itti sirriitti to’achuu dandeessu beekuuf odeeffannoo dabalataatiif Waajjira Fayaa Uummataa kan Naanno keetii quunnamuu dandeessa.

WAAN DEGGERSA NAMAAF KENNU

Odeeffanno dabalataa waa’ee “lead” fi akkamitti akka of eeggannoon manneen bara 1978 dura ijaaraman supphan/haaromsan, web-saaytii kana irraa ilaali:

<http://www.health.state.mn.us/lead>

Odeeffanno waa’ee horgoggee fi wantoota daa’immanifi hoomishamanii gurgurtaa booda gabaa irra deebi’an baruuf marsariitii ilaali:

<http://www.cpsc.gov/Recalls/>

Lead & Healthy Homes Program
Environmental Health Division
P.O. Box 64975
St. Paul, MN 55164-0975

Odeeffanno dabalataaf karaa lakkoofsa bilbilaa kanaa nu quuannama'a maaloo
Bilbila 651-201-4620
Yookiin ammo mar-saritii keenya kana daawwadhaa:
<http://www.health.state.mn.us/lead>

Projektii kanaaf fundiin kun kan gad-dhiifame karaa
CDC Grant CDC-RFA-EH14-1408PPHF14

Kan irra deebi’ame 12/2015

Lakkoofsa waantota keessaa #53607

IJOOLLUMMAA IRSAASII (LEAD) WAAN TOKKOOF SAAXILA BA’UU

Daa’imni kee Haala balaadhaaf
isaan Saaxilu irra jiruu?

IRSAASII MAALII?

Irsaasii jechuun Sibiila ulfaataa kan qaama keessaa jiraachuu hinqabnee dha. Irsaasii qaama keenya keeessatti rakkoowwan fayyaa ulfaatoo ta'an kaasuu danda'a. Oduu gammachiisaa jiru saaxilamuu irsaasii irraa of-dhowwuun ni danda'ama.

IRSAASII AKKAMITTIIN QAAMA KEESSA SEENUU DANDA'AA?

Dhibeen irsaasii haadha irraa gara daa'imaatti yeroo turtii ulfaa darbuu danda'a. Daa'imman kurkuroof kan xiqqoo of-baran addunyaa naannoo isaanii baruuf yaalii taasisu waantota garaa-garaa afaan isaanii keessa kaa'uudhaan, kun ammo balaa keessa isaan buusa awwaara liidii liqimsuudhaan.

Miidhaa kan hin geessifne sadarkaan Liidii dhiigaa hin jiru.

BURQAA LIIDII WARRA BAAY'EE BEEKAMOO

Irsaasii beenzina yookiin halluu keessa hin jiru, garuu hanga ammaatti illee manneen dudulloomoo bara 1978 ijaaraman keessatti ni argamu, addumaan dibaa, hawwaaraa fi biyyoo keessatti.

Irsaasii hawwaaraa, yeroo ammaa kana ijoollota caalmaatti dhibee Irsaasii tiif saaxila kan baasee dha. Foddaa gara jelaatiin halluu Irsaasii of-keessaa qabuun dibame dibamee jiru banuu fi cufuun burqaa guddicha hawwaara Irsaasii ti. Hawwaara Irsaasii ijoolloni gara keessatti fudhachuu yookiin liqimsuu danda'u.

DAA'IMMAN MIIDHAA IRRA EEGUU

- Yoo manni jirenyaa keessan bara 1978 dura ijaarame ta'e fi dibaan isaa tatarsa'eera ta'e eeggannaadhaan deebisaati suphaa. Odeeffannoon dabalataa marsariitii MDHirratti argama.
- Harka ijoolle, fixee xuuxxoo, fi hargoggee miicuu, yeroo baay'ee hawwaara irraa kaasuuf.
- Afaala jidhaadhaan haxaawame, iron foddaa fi bakkeen, iddo ijoollonni taphatanii dha.
- Ijoollonni qooda bakka marga qabu irra taphatan iddo xuraawaa dirree ta'e irra taphatuu.
- Yeroo gara manaatti ol-seentutti kophee kee baafachuu, dhibee Irsaasii isa biyyoo irraa kopheetti qabate hambisuuf.
- Bakka hojii keetti yoo waan Liidii qabu waliin hojjechaa oolta ta'e, uffata kee geeddarachuudhaan, shaawerii fudhadhuu osoo gara manakeetii hin deemin.

MADDEEN BIROON

Karameellaawwanii fi horgoggeen biyya alaa irraa galfaman muraasni Irsaasii of kessa qabu. Odeeffannoon dabalataa yoo isin barbaachise Damee Fayyaa Mineesotaa (Minnesota Department of Health, MDH) yookiin Komiishinii Nageenya Oomishaa Fayyadamtootaaf (Consumer Product Safety Commission, CPSC). Meeshaa suphee oomishaamee fi ceramics irraa meeshaa harkaan hojjetaman tokko tokko kan Irsaasii calaqqisa isaanii keessatti qabatan jiru. Yoo Liidii of-keessatti hin qabaatu jette itti amante qofaa itti afeelu yookiin nyaata keessatti kuusui.

Tuubboon bishaanii muraasni Irsaasiif of keessaa qabu. Yeroo bantuujumtoo bishaanii fayyadamtu dhugaatiidhaaf, waa afeeluuf yookiin daa'imaaf:

1. Yoo xinnaate sekoondii 60 f bishaan DILALLA'A'AA utuu itti hin fayyadamin dhangalaasuu
2. Itti aansuudhaan ammo akka barbaachisummaa isaatiitti bishaan kana ho'isuu.

TAAFEE DHIBEE IRSASIIF SAAXILA BA'UU

- Kan sammuu, kale fi miidhama Tiruu
- Guddina suutee
- Qindoolina hir'isuu
- Amala dubbi ykn lola jaallatu
- Xiyyeffanno kan bara turtii waan tokkoo hir'isuu
- Dandeetti waan tokko dafanii hubachuu yookiin beekuu hir'isuu
- Dubbisuu ykn rakkoowwan barnoota kan biroo

Ijoollonni warri dhibee Irsaasiif kanaaf saaxilaman yeroo baay'ee fayyalessa fakkaatu.

Daandii tokkichi ittiin atii fimucaan kee dhibee Liidii kanaaf saaxila bahuu fi dhiisuu keessan ittiin beekuu dandeessan yoo qorannoong dhiigaa waa'ee Liidiitiif taasifamee qofaa dha.